

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂွံဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယါခိၣ်ဒူသဝီပှၤ

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လါအိကူး ၁၅သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 23-241-D1

တီအူကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်- သုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်, တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါးဖျါး, ဒီးတၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ ဖဲဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် လါယုၤလဲ ၂၀၂၃နံၣ်

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤပာ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်အသးဖဲ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလါယုၤလဲ ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါယုၤလဲ ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ်, ထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ပြးကီၣ်ကးကရၢ (SAC) အသုးကဘီယုၤ ခးလီၤဝဲတၢ်လၢသဝီဖျါဖဲ ထံသးစီ ကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါသုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အပိ ဟံၣ်ဘၣ်ဒိအစ့ၤကတၢၢ် ဃုဖျါ, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါတၢ်ညှာ် ထီၣ် ခံဖျါ ဒီးဘုဖိတဖျါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲ ၂,၀၀၀ ဘျီလၢ ထံသးစီကရူၢ်အပူၤ ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲလၢအဃုာ်မ့ၢ်ဖျါး ဖျါးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လိာ်ဘၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီ, တၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်ဒီး ကသံၣ်ကသီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.¹

သုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ဖဲ အ---သဝီ

ဖဲလါယုၤလဲ ၁၅သီ, ၂၀၂၃နံၣ် ဂီၤခိ ၁၀န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, ထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ပြးကီၣ်ကးကရၢ (SAC) သုးကဘီယုၤ ၂ဘျီ ခးလီၤတၢ် ခံဘျီဖဲ အ---သဝီ, ထံသးစီကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤဟးဂီၤဝဲ သရိၣ် တဖျါဒီး သဝီဖဲအဟံၣ် လွံၤဖျါန့ၣ် လီၤ. သဝီဖဲအဟံၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၂၀ယုၤယုၤ လၢအ---သဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါသုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အပိ သဝီဖဲတဘျီဒိဒီး ဘၣ် သံဘၣ်ပှၤနီၣ်တဂၤဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်လံာ်အပိန့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲ ၂,၀၀၀ဘျီ လၢအ---သဝီ, ဒီးသဝီလၢအခိၣ် ဃၤတဖၣ် ဖဲထံသးစီကရူၢ်န့ၣ်ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲလၢတၢ်ပျဲတၢ်ဖုးအပူၤခိဖျါ SAC သုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အပိန့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်ဃုာ်ထီၣ်ဆူ သိၣ်ယုၤခးဟံၣ်ကဝီဒီးဆူတီအူဂ့ၢ် လၢဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲလၢဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်တဂၤ ပာ်ဖျါဝဲလၢ, ပှၤဃုာ်မ့ၢ်ဖျါအကျါ ပှၤမိၢ်ဒါလွံၤဂၤဆဲးစၢ်ထီၣ်အဖိ ဖဲအဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါးဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအိၣ်လၢ လၢကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG ဝဲဒါဒါပှၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဖဲ လါယုၤလဲ ၂၀၂၃နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤတၢ်အိၣ်လၢ အဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ် ဖဲပနီၣ်ကဝီအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ဖဲ ဘ---သဝီ

ဖဲလါယုၤ ၂၂သီ, ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ်, (SAC) သုးကဘီယုၤခံၣ်ဘ့ၣ် ခးလီၤတၢ်ဖဲ ဘ---သဝီ, ထံသးစီကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဃးဘျီ န့ၣ်လီၤ. သုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အံၤ မၤဟးဂီၤဝဲ ခဲးသလုး ဖံဝါဟံၣ်ခွဲးလီၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျါ, ဘုဖိတဖျါ, ဒီး သဝီဖိအဟံၣ် ခံဖျါန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်ကွံာ်လီၤမ့ၢ်ပီၢ် ခံဖျါဖဲ ခဲးသလုး ဖံဝါအိၣ်အလီၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဃိ ဟးဂီၤဝဲလၢကစီဖုကလုၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါယုၤလဲ ၂၃သီ, ၂၀၂၃နံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဃုာ်လီၤ ၂န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, (SAC) သုးကဘီယုၤ သၢဘ့ၣ်ခးလီၤကဒီးတၢ်ဖဲ ဘ---သဝီ, ထံသးစီ ကရူၢ်အပူၤအခါ ကွံာ်လီၤဝဲ မ့ၢ်ပီၢ် ၁၃ဖျါန့ၣ်လီၤ. ကမျါတဘၣ်ဒိဒီး သံနီတဂၤဘၣ် ဘၣ်ဆၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟးဂူၢ်ဟးဂီၤဝဲ, ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ ဒ်အမ့ၢ် ထံၣ်, ဆီ ဒီးထီၣ်ဒုၣ်တဖၣ်သံဝဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘ---သဝီန့ၣ် အိၣ်စီစုၣ်ဒီး အ---သဝီ ထဲ ၁.၅ ကံလိမံး ထၢ်ဃုာ်ဃုာ်အဃိ သဝီဖိတဖၣ်ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်တၢ်လဲ ဖဲသုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ဖဲ လါယုၤလဲ ၁၈သီဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ တၢ်ပျံၤဘၣ်ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အဃိ, သဝီဖိလၢ ဘ---သဝီဒီး သဝီအိၣ်ဘူးအိၣ်တၢ်အဂၤတဖၣ်ခဲလၢ် လၢထံသးစီကရူၢ်ပူၤ န့ၣ် ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိဃုာ်မုၢ်ဟးဖျါးတဖၣ် အတၢ်အိၣ်သး

သဝီဖိလၢ အ---သဝီဒီး ဘ---သဝီတဖၣ် ဘၣ်အိၣ်ဒီးဝဲလၢ တၢ်ဃုာ်မုၢ်ဟးဖျါးအလီၢ် ဖဲလါအိၣ်ကူးထီၣ်တတ် ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိ, တၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်ဒီး ကသံၣ်ကသီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဂံၢ်ခိၣ် ထံးတၢ်ကရၢကရိသၢဖု ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူ သဝီဖိဃုာ်မုၢ်ဟးဖျါးတဖၣ်လၢအဃုာ်ဆူ တီအူဝုၢ်ပူၤ, ဒီးကရၢ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤဂ့ၢ်မၤစၢၤကရၢ, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢဒီး ပိာ်မုၢ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ် (လၢတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘါအဂီၢ် တၢ်တဟံၣ်ဖျါအမံၤဘၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ တၢ်အိၣ်မိၢ်ပုၢ်ဒ်အမ့ၢ် ဟုးသးဒီး ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤတနီၤ, ဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိလၢဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်တဂၤဟံၣ်ဖျါတဲဝဲလၢ တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်တလၢတလီၣ်လၢသဝီဖိအဂီၢ်ယံာ်ယံာ်ဘၣ်. ကဘီ ယုၤခးလီၤတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, SAC သုးဆီလီၤဝဲ သုးကလၢတစီတလီၢ်ဖဲ အ---ဒီး ဘ---သဝီအပူၤ ဒီးဟံၣ်လီၤစ့ၢ်ကီးဝဲ တၢ်စု ကဝဲတဖၣ်, တကးဒီးဘၣ် ဂုာ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်စ့ၢ်ကီး သဝီဖိအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ဒီးအဟုးသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ လီၢ်ကဝီသဝီဖိတဖၣ် ကွၢ်ကဒါဆူအသဝီပူၤတဘူၣ်ဘၣ် ဒီးဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဃုာ်မုၢ်ဟးဖျါးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်အိၣ်ဖဲ လါယုၤလဲ ၂၀၂၃နံၣ်ဖဲ အ---သဝီ, ထံသးစီကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရုၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါဝဲ သဝီဖိအဟံၣ်ဃီတဖၣ်လၢဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိဖျါ SAC သုးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ဖဲ လါယုၤလဲ ၁၈သီ, ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၢ်ကဝီသဝီဖိ)

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲ လါယူၤလဲ ၂၀၂၃နံၣ် ဖဲ ဘ---သဝီ, ထံသးစိကရူၢ်, ဒိဉ်ဖးခိဉ်ကီၢ်ဆဉ်, တီအူကီၢ်ရုဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံးဖျါဝဲ ခဲးသလးဖဲဝါဟံၣ်ခွဲ လၢအဟးဂီၤကွံာ်ခိဖျါ SAC သးကဘီယူၤမးလီၤတၢ်ဖဲ လါယူၤလဲ ၂၂သီ, ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၢ်ကဝီၤသဝီဖဲ)

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ်

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီၣ်အိၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျၢတဖုလၢ အာဉ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပျၢဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိဉ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိဉ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖဲတဖၣ် လၢကမၤနီဉ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပျၢဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၢ်န့ၣ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံးဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ် ခိဉ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိဉ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.